

ترجمه و برداشتی

از

قرآن مجید

جزوه دوازدهم

ترجمه و برداشت از: استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمیعی از دانشمندان

10 ✓

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ الصَّلَاةُ

وَ السَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِيمَا عَلٰى

بَقِيَّةِ اللّٰهِ رُوحِيْ وَأَرْوَاحِ الْعَالَمِينَ لِتُرَابِ مَقْدَمِهِ الْفِداءِ

«پیشگفتار»

این جزوی با موضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه‌ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه‌ای ارائه داده شده است. و با خاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوی آورده شده است. ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می‌نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و با حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبیر بیشتری در قرآن و توجه دوستان به پیشخان حضرت حق جل و علا یادآوری شده است.

تا انشاء الله سالکین الى الله با تأمل زیادتری موفق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوی قرائت می‌شود جایجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیاتی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سرهم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوی آورده شده است و بعدها سائر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزویات جداگانه‌ای آورده خواهد شد انشاء الله.

به امید موْفَقَيْتِ وَالسَّلَامُ
سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیه ۶۲ از سوره مائدہ

وَتَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي الْإِثْمِ وَالْعُدُوانِ وَأَكْلِهِمْ

السُّخْتَ لَبِئْسٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (۶۲)

ترجمه آیه ۶۲

و زیادی از اینها را می بینی که بر یکدیگر در گناه و اظهار دشمنی و خوردن مال حرام سرعت می گیرند. چقدر اینها بد عمل می کنند. (۶۲)

برداشت از آیه ۶۲ (پرهیز از بدیها)

افرادی که اعتقادات صحیحی ندارند و تزکیه نفس نکرده‌اند با سرعت عجیبی به طرف گناه دشمنی با یکدیگر و صفات رذیله می‌روند و به خوردن مال حرام می‌پردازن و طبعاً اعمال بدی می‌کنند. مسلمانان بخصوص سالکین الى الله باید از این کارها بپرهیزنند.

آیه ۹۳ از سوره مائدہ

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا

إِذَا مَا أَتَقَوْا وَأَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ أَتَقَوْا وَأَمْنُوا ثُمَّ أَتَقَوْا

وَأَخْسَنُوا وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (۹۳)

ترجمه آیه ۹۳

برای کسانی که ایمان آورده‌اند و عمل صالح کرده‌اند، اشکالی در آنچه خورده‌اند نیست. بخصوص

وقتی که تقوا داشته و ایمان به خدا آورده و عمل صالح کرده باشند، بعد از آن هم باز تقوا را ادامه بدهند و ایمان بیاورند، باز هم تقوا را ادامه بدهند و نیکوئی بکنند و خدا نیکوکاران را دوست می دارد. (۹۳)

برداشت از آیه ۹۳ (تقوی در کارها)

سالک الى الله باید در تمام کارها تقوای آن کار را رعایت کند. زیرا هر کاری تقوایی دارد. مثلاً تقوای مال و خوراک و ثروت این است که از راه حلال به دست آورده باشد. عمل صالح و ایمان هم باید توأم با تقوی باشد و نیکی به مردم باید با تقوی انجام گردد. تا خدای تعالی آن نیکوکار را دوست داشته باشد.

آیات ۱۰۱-۱۰۲ از سوره مائدہ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنِ الْأَشْيَاءِ إِنْ تُبَدِّلَ لَكُمْ سُؤْكُمْ وَ
إِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ تُبَدِّلَ لَكُمْ عَفَاقَ اللَّهِ عَنْهَا وَاللَّهُ
غَفُورٌ حَلِيمٌ (۱۰۱) قَدْ سَئَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ (۱۰۲)

ترجمه آیات ۱۰۱-۱۰۲

ای کسانی که ایمان آورده اید، از چیزهای مختلف سؤال نکنید، زیرا اگر آنها برای شما واضح شود، شما را ناراحت می کند و اگر خواستید از آنها سؤال کنید، وقتی که قرآن نازل می شود پرسید تا برای شما مطالب از ناحیه وحی روشن شود. خدا از آنها گذشته است و خدا بخشندۀ مهربانی است. (۱۰۱) قطعاً جمعی قبل از شما از آن سؤال کردند، سپس به آنها کافر گردیدند. (۱۰۲)

برداشت از آیات ۱۰۱-۱۰۲ (کم حرف زدن)

یکی از چیزهایی که سالک الى الله باید کاملاً رعایت کند صمت و کم حرف زدن است بخصوص سؤالات بی مورد که اکثراً اگر حقیقت آنها ظاهر شود ناخوشایند است و اگر بتواند تنها به آنچه در قرآن نازل شده اکتفا کند و توضیح آن را از راسخین در علم و اهلش سؤال کند که این برايش بهتر است. زیرا تجربه از عمل گذشتگان که سؤالات بیجایی می کردند و سبب کفرشان می شد برای آنها باید کافی باشد.

آیات ۱۰۳-۱۰۴ از سوره مائدہ

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ

كَفَرُوا يُفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبِ وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ (۱۰۳) وَإِذَا قِيلَ

لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَيْيَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَإِلَيْ الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا

عَلَيْهِ أَبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ أَبَاوْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ (۱۰۴)

ترجمه آیات ۱۰۳-۱۰۴

خدا هیچ گونه «بحیره» و «سائبه» و «وصیله» و «حام»^(۱) را قرار نداده است ولی کسانی که کافران شده‌اند، بر خدا دروغ می‌بندند و اکثرشان تعقل نمی‌کنند. (۱۰۳)
وقتی که به آنها گفته می‌شود که به سوی آنچه خدا نازل کرده و به سوی پیغمبر بیایید، می‌گویند: برای ما آنچه را یافته‌ایم که پدرانمان بر آن بوده‌اند، کافی است. اگر چه پدران آنها هیچ چیز ندانند و هدایت نشده باشند. (۱۰۴)

برداشت از آیات ۱۰۳-۱۰۴ (عقل و خرد)

عقل همان معارف و حقایقی است که در عالم ارواح از ارواح عقل کل یعنی خاتم الانبیاء و ائمه اطهار علیهم السلام یاد گرفته‌ایم می‌باشد این علوم و حقایق ما را عقال می‌کند و نمی‌گذارد به طرف گناه و صفات رذیله برویم ولی شیطان و نفس امّاره ما را به سوی بدیها می‌کشانند و به ما دروغ تعلیم می‌دهند و ما را از

۱ - «بحیره» حیوانی بود که پنج بار زائیده بود و پنجمین آنها ماده بود. گوش این حیوان را می‌شکافتند و او را آزاد می‌گذاشتند و اسم او را بحیره می‌گفتند و کسی حق نداشت او را محدود کند.

«سائبه» شتری بود که دوازده بار زائیده بود، آن را هم آزاد می‌گذاشتند و کسی حق کشن و سوار شدنش را نداشت.

«وصیله» به گوسفندی می‌گفتند که هفت بار زائیده بود و یا دو قلو زائیده بود. کشن این گوسفند را هم حرام می‌دانستند.

«حام» به حیوان نری می‌گفتند که بوسیله آن، حیوانات ماده باردار می‌شدند. وقتی ده بار حیوانات ماده را باردار می‌کرد، کسی حق

سوار شدن آن را نداشت و آزاد بود. (اینها رسوم زمان جاهلیت بود).

عقل دور می‌کنند. لذا کسانی که به خدای تعالیٰ کافرند و بر او دروغ می‌بندند عقیلشان را به کار نمی‌اندازند و به آنچه خدای تعالیٰ بر پیامبر شناز فرموده پشت می‌کنند و می‌گویند آنچه پدرانمان به ما داده‌اند برای ما کافی است با آنکه می‌دانند پدرانشان علمی نداشته‌اند و راهی را بلد نبوده‌اند.

آیات ۱۱۹-۱۲۰ از سوره مائدہ

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمٌ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (۱۱۹) لِلَّهِ مُلْكُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ (۱۲۰)

ترجمه آیات ۱۱۹-۱۲۰

خدا فرمود: امروز روزی است که راستی راستگویان به آنها نفع می‌بخشد. برای آنها بهشت‌هایی است که از زیر درختان آن بهشت‌ها نهرها جاری است و دائمًا در آن باقی هستند و خدا از آنها راضی است و آنها از خدا راضی هستند و آن فوز و رستگاری عظیمی است. (۱۱۹)
مالکیت آسمانها و زمین و آنچه در بین اینها است، مال خدا است و او بر هر چیزی قادر است. (۱۲۰)

برداشت از آیات ۱۱۹-۱۲۰ (عادت به درستی و صداقت)

سالک الى الله باید تا می‌تواند خود را به راستی و درستی و صداقت و سلامت نفس عادت دهد. زیرا برای او از صداقت و درستی چیزی در دنیا و آخرت بهتر نخواهد بود و بزرگترین فایده‌ای که از صداقت‌ش می‌برد اولاً بهشتی است که همیشه در آن خواهد بود و هم خدا از او راضی است و هم او از خدا راضی می‌شود و این بزرگترین پیروزی برای او است.

آیه ۱۱ از سوره انعام

قُلْ سِرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ (۱۱)

ترجمه آیه ۱۱

بگو: در روی زمین سفر کنید، سپس ببینید چگونه است سرانجام کار تکذیب‌کنندگان. (۱۱)

بوداشت از آیه ۱۱ (سیر و سفر)

سالک الى الله باید چشم عبرت داشته باشد و در زمین سیر و سفر کند و به آثار گذشتگان دقت نماید و ببیند عاقبت تکذیب‌کنندگان چه بوده است.

آیات ۲۱ - ۲۴ از سوره انعام

وَ مَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِأَيَّاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ (۲۱) وَ يَوْمَ نَخْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ

أَشْرَكُوا إِنَّ شَرَكَا أَوْ كُمُ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ (۲۲) ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِي شَيْءٍ هُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ (۲۳) أَنْظُرْ

كَيْفَ كَذَّبُوا عَلَى آنفُسِهِمْ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ (۲۴)

ترجمه آیات ۲۱ - ۲۴

و چه کسی ظالم‌تر از آن کسی است که بر خدا دروغ می‌بندد یا آیات پروردگار را تکذیب می‌کند؟ حتماً خدا قوم ظالم را رستگار نمی‌کند. (۲۱)

و روزی که همه آنها را با هم محسورشان کنیم و سپس به کسانی که مشرک شده‌اند بگوئیم: شریک‌هایی که شما آنها را گمان می‌کردید کجا باید؟ (۲۲)

پس در آن روز آنها عذرشان چیزی جز این نیست که می‌گویند: و خدا پروردگار ما است، ما از مشرکین نبوده‌ایم. (۲۳)

نگاه کن چطور بر خودشان دروغ می‌گویند و از دست آنها می‌رود آنچه را به عنوان شریک به خدا افشاء می‌بستند. (۲۴)

برداشت از آیه ۲۱ - ۲۴ (تکذیب آیات الهی)

بعضی از مردم چون به صفات رذیله گرفتار هستند و نفس خود را تزکیه نکرده‌اند به خود ظلم می‌کنند و آیات الهی را که برای هدایت آنها نازل شده تکذیب می‌کنند و به خدای تعالیٰ دروغ می‌بنند اینها هیچگاه رستگار نشده و به حقیقت نمی‌رسند و روز قیامت وقتی از آنها سؤال می‌شود آنها بی راکه شما به آنها اعتماد کرده بودید و در مقابل خدای تعالیٰ برای آنها قدرت مستقلی قائل بودید که جایند آنها این را هم منکر می‌شوند و می‌گویند ما مشرک نبوده‌ایم ببینید که آنها چگونه به خودشان دروغ می‌بنند و راه را عوضی می‌روند.

آیات ۲۵ - ۲۶ از سوره انعام

وَ مِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ وَ جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكْنَةً أَنْ يَفْقَهُوهُ

وَ فِي أَذْنِهِمْ وَ قُرَّاً وَ إِنْ يَرَوْا كُلَّ أَيَّةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا

جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ (۲۵)

وَ هُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَ يَنْأُونَ عَنْهُ وَ إِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسُهُمْ وَ مَا يَشْعُرُونَ

(۲۵)

ترجمه آیات ۲۵ - ۲۶

واز آنها کسانی هستند که گوش به سخنان تو می‌دهند و حال آنکه بر دلهای آنها یک تاریکی قرار داده‌ایم که حرفهای تو را نمی‌فهمند و در گوشهای آنها سنگینی قرار داده‌ایم و اگر هر نشانه‌ای را ببینند به آن ایمان نمی‌آورند تا وقتی که نزد تو ببایند و با تو بحث کنند. کسانی که کافر شده‌اند می‌گویند: این همان مطالب و افسانه‌هایی است که گذشته‌ها آورده‌اند. (۲۵)

و اینها از شنیدن آیات خدا مردم را منع می‌کنند و خودشان هم دوری می‌کنند و اینها کسی را جز خودشان هلاک نمی‌کنند ولی شعور ندارند. (۲۶)

برداشت از آیات ۲۵ - ۲۶ (یقظه و بیداری)

سالک الى الله باید حواسش را جمع کند و سخنان حکمت‌آمیزی که پیامبر اسلام ﷺ از جانب

خدای تعالیٰ آورده با دقّت گوش دهد و خوب بفهمد و گوشش را باز کند و به هر نشانه‌ای را که خدای تعالیٰ اور ا Rahنمایی کرده ایمان داشته باشد و با خدای تعالیٰ و پیامبر اکرم و اولیاء خدا علیهم السلام مجادله نکند و با بی توجهی به این کلمات گرانقیمت روپرورد نشود بلکه این کفارند که مردم را از حقایق باز می‌دارند و خودشان هم از آنها استفاده نمی‌کنند و شعور ندارند.

آیات ۳۱ - ۳۲ از سوره انعام

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءَ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمُ الْسَّاعَةُ بَغْتَةً
قَالُوا يَا حَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ
ظُهُورِهِمْ أَلَا سَاءَ مَا يَرِزُونَ (۳۱) وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ
وَلَكُوٰ وَلَلَّادُرُ الْأُخْرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ (۳۲)

ترجمه آیات ۳۱ - ۳۲

کسانی که ملاقات با پروردگارشان را تکذیب می‌کنند ضرر کرده‌اند تا آن وقتی که مرگ آنها دفعتاً می‌رسد، آنها می‌گویند: ای افسوس بر ما که ما درباره آن کوتاهی می‌کردیم. آنها گناهانشان را بر دوششان می‌کشند، آگاه باشید، آنها بار بسیار بدی را بر دوش می‌کشند. (۳۱)
و زندگی دنیا چیزی جز بازی و کاری بیهوده نیست و حتماً خانه آخرت برای کسانی که تقوی دارند بهتر است. آیا عقلتان را به کار نمی‌اندازید؟ (۳۲)

بوداشت از آیات ۳۱ - ۳۲ (لقاء الله)

سالک الى الله باید هدفش لقاء خدای تعالیٰ باشد و نفس خود را برای رسیدن به این مقام تزکیه کند و کمالات روحی را کسب نماید والا روز بروز ضرر کرده و قیامت ناگهان می‌رسد و حسرت می‌برد که چرا خود را برای امروز مهیا نکرده‌ام تا از لقاء پروردگارم بهره بردارم و باید امروز بارگناه و غفلت خود را به دوش بکشم.

سالک الى الله باید بداند که دنیا اگر مقدمه برای بندگی و رسیدن به لقاء الله نباشد جز

بازی بیهوده چیزی نیست و تنها زندگی اخروی است که برای اهل تقوی ارزش دارد چرا این مردم از عقلشان استفاده نمی‌کنند.

آیه ۳۹ از سوره انعام

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِأَيَاتِنَا صُمٌّ وَ بُكْمٌ فِي الْأَظْلَمَاتِ مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ

يُضْلِلُهُ وَ مَنْ يَشَاءُ يَجْعَلُهُ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ (۳۹)

ترجمه آیه ۳۹

و کسانی که آیات ما را تکذیب می‌کنند، کرو لالاند که در ظلمات قرار گرفته‌اند. خدا کسی را که بخواهد گمراهمش می‌کند و کسی را که بخواهد در راه راست قرارش می‌دهد. (۳۹)

برداشت از آیه ۳۹ (صراط مستقیم)

سالک الى الله اگر می خواهد خدای تعالی او را دوست داشته باشد و او را در صراط مستقیم راهنمایش باید خود را از تاریکی جهل و انحراف نجات دهد و به راه راست که همان تمسک به قرآن و عترت است برساند.

آیه ۴۸ از سوره انعام

وَمَا نُرِسِلُ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ فَنِّ امَنَ

وَ أَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ (۴۸)

ترجمه آیه ۴۸

و ما پیامبران را نفرستاده‌ایم، جز آنکه آنها بشارت دهنده و ترساننده بودند. پس کسی که ایمان بیاورد و خود را اصلاح کند، نه خوفی بر آنها هست و نه محزون می‌شوند. (۴۸)

بوداشت از آیه ۴۸ (رسیدن به مقام اولیاء خدا)

مبلغین الهی و تمام انبیاء علیهم السلام برای آنکه مردم را به ثوابها بشارت دهنند و از عذابها برتسانند مبعوث شده و فعالیت می‌کنند که اگر کسی راه ایمان و اعتقادات و تزکیه نفس و اصلاح روح و اعمال خود را در پیش بگیرد حتماً به مقام اولیاء خدا که نه خوفی آنها را می‌گیرد و نه محزون می‌شوند، خواهد رسید.